

กลยุทธ์แจตอกสำคัญ

ที่จะทำให้การประชุมเป็นไปโดยราบรื่น

เมื่อมีการสอนแบบแบ่งเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อให้ถกปัญหาทันทีใด นักศึกษามักจะถามเสมอว่า ทำอย่างไรที่จะให้การประชุมเป็นไปโดยราบรื่น จึงใคร่ขอเสนอตามความคิดเห็นส่วนตัวฝากไว้แก่นักศึกษาในที่นี้ เพื่อจะได้ถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

การประชุมโดยทั่ว ๆ ไป จะเกิดขึ้นได้จะต้องมีเหตุ เหตุสำคัญที่จะกำหนดให้มีการประชุมเกิดขึ้นได้แก่

1. กลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบร่วมกัน ถ้ามีบุคคลเพียงคนเดียวก็ไม่ต้องมีการประชุม แต่ถ้ามีเกินหนึ่ง และต้องรับผิดชอบร่วมกันจะทำให้เกิดการประชุมกันขึ้น กลุ่มบุคคลจึง "กำหนด" ให้เกิดมีการประชุม

2. ปัญหา แม้มีกลุ่มบุคคล แต่ถ้าไม่มีปัญหาใด ๆ ที่จะปรึกษา การประชุมก็เกิดขึ้นได้

ยาก ปัญหาจึงเป็นองค์ประกอบอันหนึ่งที่จะ "กำหนด" ให้มีการประชุมเกิดขึ้น ปัญหาต่างๆ ได้แก่

2.1 ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ เช่น ตัดสินใจว่าจะทำอย่างนั้นหรือไม่ทำ จะเอาหรือไม่เอา จะล้มเลิกหรือยังคงไว้ เป็นต้น

2.2 การปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผน หรืออื่น ๆ เช่นเราจะปรับปรุงเช่นไร วางโครงการเช่นไร วางแผนเช่นไร เป็นต้น

การแจ้งข่าว เช่นหัวหน้ากลุ่มนั้นไปประชุมที่อื่นมา ได้ข่าวอะไรก็นำมาแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ปัญหาในข้อ 2.1-2.3 บางที่อาจจะได้เถียงกันรุนแรง ตามวิถีทางของบุคลิกแบบประชาธิปไตย บางคราวรุนแรงถึงกับทำให้งงแตก แต่บางคราวก็เงียบจนเกือบไม่ได้ผลอะไรก็มี ทั้งนี้เพราะสมาชิกมีความเกรงใจ

กลัวเสียหน้า ไม่กล้า เป็นต้น สถานการณ์
ตามที่กล่าวมา เป็นสัญญาณเตือนให้ทราบว่
"การประชุมกำลังจะล้มเหลว" ไม่มีความ
หมาย กุญแจดอกสำคัญที่จะแก้เรื่องนก็คือ

1. **ประธาน** ประธานจะต้องไม่พูดคนเดียว
แบบ Lecture ในชั้นเรียน ประธานจะต้องกำหนด
"ระเบียบวาระการประชุม" เป็นเรื่อง ๆ ไป แล้ว
มอบให้เลขาฯ ก่อนดำเนินการประชุมเมื่อเปิดประชุม
แล้วต้องว่าไปตามระเบียบวาระนั้น ๆ จากนั้นจึง
ถามความเห็นของสมาชิก ถ้าไม่มีใครกล้าแสดง
ความเห็น ประธานอาจจะ "ชี้ตัว" ก็ได้ เช่น
คุณ ก. มีความเห็นอย่างไร คุณ ข. ละ
สมาชิกผู้ใดพูดมากแล้ว ก็ไม่ควรชี้ตัวซ้ำ ๆ สมาชิก
ใดที่ไม่ได้พูดเลย เป็น "หน้าท" ของประธาน
ที่จะ "ทำให้เขาพูด" ถ้าที่ประชุมเงียบขรึมจนไม่
ได้เรื่องอะไรถือว่าเป็น "ข้อบกพร่อง" ของประ
ธานก็ได้ และถ้าเกิดขึ้นทุกครั้งก็แปลว่าประธาน
"ไม่มีฝีมือ" อนึ่ง ความเห็นของคนหลายคน
อาจจะสอดคล้องกันก็ได้ ฉะนั้นบางกรณีจึงไม่
จำเป็นที่จะให้ทุกคน พูดถึงเรื่องนั้น ถ้าความเห็น
นั้นสอดคล้องกับผู้ที่พูดไปแล้ว

ที่ประชุมใดที่ประธานพูดคนเดียว (ยกเว้น
การแจ้งข่าวในข้อ 2.3) สมาชิกก็จะเบื่อ เป็นที่
ประชุมที่น่าเบื่อหน่าย

ถ้ามีกรณีโต้แย้ง ก็ควรถือเป็นเรื่อง
ที่ "พึงมี" ได้ในสังคมประชาธิปไตย แต่ถ้าการโต้

แย้งเกินขอบเขตรุนแรงนอกเรื่อง และจะเป็น
เหตุให้ "เรื่องเสีย" หรือที่ประชุม "แตก"
ประธานต้อง

1.1 ไม่กระโดดเข้าไปร่วมกับฝ่ายหนึ่งฝ่าย
ใด

1.2 ใช้ "ศิลปะ" ต่าง ๆ มารองรับ เช่น
เปลี่ยนเรื่องพูดอย่างมี "ศิลปะ" หรือถือโอกาส
"เบรค" คมโอบเอียง หรืออื่นๆ (ถ้าโอกาสนั้น
อำนวย) หรือ "รับสรุป" ตั้งเอาไว้ก่อน หรือ
ผ่านประเด็นไปก่อน ขึ้นประเด็นใหม่ (แต่ทำได้
ยาก) หรือหยุดคุยเรื่องอื่นๆ ก็ได้ แล้วแต่ศิลปะ
ของประธาน วิธีที่ได้ผลมากที่สุดคือ ประธานคอย
หาจังหวะที่ผู้กรณีย์หยุดหายใจ หรือเว้นช่วงการพูด
นิดหนึ่งนั้น ชี้ ให้คนอื่นแสดงความคิดเห็นในเรื่อง
นั้นต่อ ก็อาจจะลดอคติภูมิความรุนแรงลงได้บ้าง
ดังนั้น ประธานจึงต้องมีลูกไม้เล่นมากจึงจะสำเร็จ

ถ้ากรณีโต้แย้งรุนแรงนั้นเกิดขึ้นระหว่าง
ประธานกับสมาชิก ไม่มีทางพิจารณาเป็น
อันได้ นอกจากจะกล่าวประธานนั้น "ไม่มี
ฝีมือ" ยกเว้นบางกรณีที่สมาชิกไม่นับถือ มี
เจตนา "หาเรื่องทะเลาะ" ถ้าเป็นเช่นนั้น สมาชิก
อื่น ๆ จะปรบมือเชียร์แบบเชียร์ไก่ชน ก็
สนุกดี

ประธานบางราย ไม่มี "วาระการประชุม"
เปิดประชุมเสร็จก็ชวนกันคุย คำนุ่นว่ายังมี คน

๕.๖.๕ จากเรื่องหนึ่งไปเรื่องหนึ่ง เติลคเปิด
เบิ่งไม่มีเป้าหมายที่แน่นอน เสร็จการประชุมไม่
ไม่ได้อะไรเลย

ที่กล่าวมาข้างต้นเป็น "กฏแหง" ดอกที่ 1.

2. "สมาชิก" สมาชิกจะต้องมี "หน้าที่"
หน้าที่ของสมาชิกก็คือ

2.1 "ฟัง" เมื่อสมาชิกอื่นพูด สมาชิกใด
ไม่ฟัง แต่หันมา "ชวนเพื่อนข้างๆคุย" ทำให้
เกิด "Sub group" หรือกรุย่อยขึ้น สมาชิก
ใดประพฤติตัวเช่นนั้นก็ชื่อว่า

2.11 ประทศให้ที่ประชุมทราบว่า สมาชิก
คนนั้นไม่รู้จาก "หน้าที่" ของ
สมาชิกที่

2.12 ถ้าสมาชิกนั้น "รู้หน้าที่" แล้วก็
อาจจะชวนให้คิดว่าที่ "แก่งทำ"
เช่นนั้น เพื่อตากถางประธาน
แก่งทำลายการประชุม ไม่นับถือ
ประธานก็น่าจะได้

2.2 เมื่อมีความเห็นที่ "ยกมือ" ขอพูด
เป็นประเด็นๆ ไปจนจบ

2.3 ไม่แย้งขึ้นมาทันทีทันใด ในขณะที่คน
อื่นพูดยังไม่จบ ถ้าจะแย้งก็ควรแย้งทีหลัง

2.4 พยายามแสดงความคิดเห็นอย่างสุจริต
ใจ ไม่ให้มีความเกรงใจอยู่เหนือเหตุผลที่ถูกต้อง
นี่คือ กฏแหงดอกที่ 2

3. ประชาธิปไตยในที่ประชุม

แน่นอนทีเดียวพฤติกรรมของเราถูก "ปรุง
แต่ง" หรือถูก "Shape" มาโดยสังคมนิยมแบบ "เกรง
ใจ, กลัวเสียหน้า, แบบพึงรรมโพธิ์รรมไท" เราจึง
ไม่อาจ "หลีกหนี" ความรู้สึกที่กล่าวมาได้ แต่
เราก็ต้อง "ตกลงกันในใจ" ว่า สมาชิกทุกคนจะ
ต้องไม่ถือสาในเรื่องนี้ เราอาจจะโกรธบ้าง เมื่อ
คนอื่นขัดคอ ไม่เห็นด้วย แต่เราต้องตระหนัก
ตามข้อตกลงที่เราจะ "ไม่ถือสา" ถ้าตกลงกัน
เช่นนั้น เลิกประชุมแล้วเรายังคงเป็น "มิตร" กัน
ตามเดิม บังคับไม่ไห้มีความรู้สึกที่ว่า "ชกกัน
ด้วยจิตใจ" อยู่ตลอดเวลาที่พบกัน แล้วอาฆาต
ตามอำนาจเหนือเขาก็จะหาทาง "กลั่นแกล้ง" เขา
ตลอดเวลาทั้งนั้นเป็นต้น

นี่คือ กฏแหงดอกที่ 3

กฏแหงดอกที่ 3 สำคัญมาก ถ้าเราแก้ไข
สำเร็จ ความเป็นประชาธิปไตยก็จะเข้ามา
"ที่นั่ง" อยู่ในตัวเรา แต่ถ้าแก้ไขไม่สำเร็จ ก็
ไม่ควรที่จะประกาศว่า "นับเป็นประชาธิปไตย
ไต่ร้อยเปอร์เซ็นต์" และถ้าแก้ไขได้ทั้งสาม
ดอก การประชุมก็ "ราบรื่น" ไม่มีคนกลัว
การประชุมอีกต่อไป. □

"แก้วใส"